

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2007-2008

29 april 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toekomst van het bicultureel onderwijs in Brussel	1
Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de studiekeuzeproblematiek	3

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toekomst van het bicultureel onderwijs in Brussel

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in sommige Brusselse scholen loopt er sinds lange jaren een project om Italiaanse, Spaanse en Turkse kinderen te begeleiden in hun eigen taal, het zogenaamde OETC-project, onderwijs in eigen taal en cultuur. Deze kinderen krijgen eerst les in hun eigen taal en worden geleidelijk aan betrokken bij het onderwijs in de Nederlandse taal. Volgens de resultaten van een aantal onderzoeken, onder andere van de VUB en het Steunpunt ICO, blijkt dat de projectkinderen het goed doen in het Nederlandstalig onderwijs, zowel op het vlak van taalvaardigheid Nederlands als op het vlak van latere schoolresultaten.

Ondanks de positieve resultaten bestaat bij sommige betrokken organisaties de vrees dat dit project op losse schroeven zou komen te staan. Tot voor kort werd dit namelijk geregeld door het decreet van 7 mei 2004 houdende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad. Dit decreet werd met de komst van het decreet van 30 november 2007 betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau, waarin bepalingen over het bicultureel onderwijs werden opgenomen, opgeheven.

De subsidiëring voor bicultureel onderwijs wordt expliciet vermeld in artikel 23 van het decreet Flankerend Onderwijsbeleid. Paragraaf 2 stipuleert dat “de Vlaamse Regering tot 31 augustus 2008 de loonkosten van de personeelsleden en de werkingsmiddelen subsidieert, binnen de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde begrotingskredieten”.

Mijnheer de minister, hierdoor vrezen sommige organisaties dat ze na deze datum geen subsidies meer toebedeeld zouden krijgen. Daarop heeft uw kabinet beloofd – zo blijkt uit een artikel in de Brusselse media – dat er hard wordt gezocht naar oplossingen om het bicultureel onderwijs binnen Brussel alsnog verder te subsidiëren.

Mijnheer de minister, kunt u toelichten wat er met het bicultureel onderwijs gebeurt na 31 augustus 2008? In artikel 24 van het decreet Flankerend Onderwijsbeleid staat dat de Vlaamse Gemeenschap een subsidie kan toekennen of blijven toekennen aan projecten in Brussel.

Daar zijn wel een aantal voorwaarden aan verbonden. Ik haal er een drietal belangrijke aan. Er moet een protocol worden afgesloten met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC); de VGC moet de projecten gedeeltelijk mee financieel ondersteunen; de projecten mogen alleen maar gaan over bepaalde thema's, zoals taalstimulering. Ik veronderstel dat een van de bedoelde projecten in artikel 24 het bicultureel onderwijs is. Ondertussen heeft de Vlaamse Gemeenschap afspraken gemaakt met de VGC in verband met de financiering van dergelijke projecten, en meer in het bijzonder voor het bicultureel onderwijs. Het gaat met name over wie wat betaalt, wat de verdeelsleutel is enzovoort. Hoeveel staan de besprekingen met de VGC om dat fameuze protocol af te sluiten, dat eigenlijk een voorafgaande voorwaarde is om die projecten te kunnen subsidiëren? Tegen wanneer denkt u dat het protocol kan worden getekend?

Hebt u ondertussen over het bicultureel onderwijs overleg gepleegd met de betrokken actoren, zoals de onderwijzers en de scholen, die deze lessen inrichten, en in het bijzonder met de vzw Werkgroep Immigratie in Brussel?

Een grondige evaluatie van dit bicultureel onderwijsproject stond op stapel, maar heeft nooit plaatsgevonden, onder meer omdat de openbare aanbesteding maar één kandidaat heeft gelokt. Wordt de oproep herhaald? Zo ja, wanneer? Zo neen, waarom niet? Blijft u de mening toegedaan dat een grondige evaluatie van dit project op zijn plaats is? Ik ben daar zelf absoluut van overtuigd.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, tijdens de bespreking van het decreet Flankerend Onderwijsbeleid in oktober 2007 werden hierover al een aantal gelijkaardige vragen gesteld door mevrouw Michiels (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1315/3). Ze heeft daar toen geen antwoord op gekregen. Zo heeft ze gevraagd of het niet nuttiger zou zijn om eerst een grondige evaluatie te maken van het bicultureel onderwijs vooraleer te zorgen voor een structurele verankering.

Mijnheer de minister, ik had daar graag wat uitleg over gehad. Wat is daarmee gebeurd? Is die evaluatie uitbesteed? De evaluatie was beloofd via een persmededeling op 28 februari 2008. Op 29 februari zei minister Vanhangel hierover in de plenaire vergadering van de Raad van de VGC dat die evaluatie nog moet gebeuren in het kader van een uitgestippeld globaal beleid. Twee minuten daarna stelde hij in dezelfde vergadering: “De

VGC kan moeilijk verantwoordelijk gesteld worden voor het feit dat deze evaluatie niet plaatsvond.” Kunt u daar enige duidelijkheid over verschaffen?

Een tweede punt gaat over de memorie van toelichting. Daarin is sprake van een af te sluiten protocolakkoord inzake het voortzetten van de projecten. Hoever staat het met het protocolakkoord? Wat zijn de resultaten van het overleg waarvan u gewag maakt in uw antwoord? U stelt dat er overleg moet worden gevoerd met de Brusselse minister en met het onderwijsveld. De Brusselse minister heeft op 29 februari in de VGC gezegd dat dit overleg nog aan de gang is. We zijn nu meer dan een maand verder. Hoever staat het daarmee?

Tot slot zou ik u graag een passage willen voorleggen uit het verslag van de VGC. Collegelid Vanhengel stelt: “Ik ben bang dat het departement Onderwijs dit soort initiatieven probeert af te wentelen op de VGC omdat” – en dat vind ik nogal grof – “ze er zelf niet te veel tijd, energie en middelen meer aan wil besteden. De OETC is geen specifiek Brussels project. De VGC kan dus niet alles overnemen. De OETC bestaat ook in Vlaanderen. In Vlaanderen is men altijd zo fier over alle inspanningen die men voor Brussel doet. Ik kan echter enkel constateren dat men binnen de eigen gemeenschapsbevoegdheden, waarin men de volle verantwoordelijkheid draagt over het geheel, nogal makkelijk een aantal zaken afwentelt.” Wat is uw reactie daarop?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, op dit ogenblik regelt artikel 23 van het decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau inderdaad de subsidiëring van de loonkosten van de personeelsleden en de werkingsmiddelen van de vzw Werkgroep Immigratie. Dit artikel voorziet in een subsidie tot 31 augustus 2008. Om de subsidie aan de vzw Werkgroep Immigratie ook na die datum te kunnen continueren, heb ik mijn administratie de opdracht gegeven pistes naar voren te schuiven die dat mogelijk maken. Momenteel wordt er een bepaling uitgewerkt die het bewuste artikel van het decreet Flankerend Onderwijsbeleid wijzigt en de subsidiëring garandeert tot 31 augustus 2011. De voorwaarden waaraan de vzw Werkgroep Immigratie moet voldoen, blijven dezelfde zoals momenteel bepaald in het decreet Flankerend Onderwijsbeleid.

De Vlaamse Regering heeft tijdens de vergadering van 25 april 2008 een besluit goedgekeurd, waarbij tot 31 augustus 2008 een aantal zaken worden geregeld om de subsidiëring in orde te stellen. Ik neem me voor om via een amendement op, waarschijnlijk, Onderwijsdecreet XVIII ervoor te zorgen dat er een decretale basis is waarmee we tot 31 augustus 2011 een subsidie kunnen blijven toekennen aan de vzw Werkgroep Immigratie.

In april 2007 werd inderdaad een algemene oproep gelanceerd tot het indienen van voorstellen voor evaluatie van het bicultureel onderwijs in Brussel, met als bedoeling na te gaan in welke mate het bicultureel onderwijs in Brussel de effectieve tweetaligheid aan het einde van het basisonderwijs verhoogt en de doorstroming naar het secundair onderwijs verbetert. Er werd één voorstel geformuleerd vanuit het Centrum voor Taal en Onderwijs, verbonden aan de Katholieke Universiteit Leuven. Op basis van de vormelijke en de inhoudelijke vereisten werd het voorstel ontvankelijk verklaard.

Naar analogie met de selectieprocedure voor het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek werd een leescomité samengesteld. Het leescomité was het er unaniem over eens dat het voorstel zoals het door de onderzoekers werd ingediend, geen zekerheid kon bieden dat er na afloop betrouwbare beleidsconclusies uit getrokken konden worden. Na bijsturing van hun voorstel op basis van de vragen van het leescomité, slaagden de onderzoekers er niet in mijn medewerkers ervan te overtuigen dat ze met hun aanpak een afdoend antwoord zouden formuleren op de onderzoeksvragen. Daarom werd er uiteindelijk beslist om de opdracht niet toe te kennen.

Recent gaf ik aan mijn administratie de opdracht een beschrijvende analyse te maken van het bicultureel onderwijs in Brussel. Binnen afzienbare tijd zullen de resultaten daarvan worden opgeleverd. Het gaat dan niet om een uitgebreid wetenschappelijke onderzoek, maar veeleer om een soort van doelmatigheidsanalyse van de verschillende doelen die binnen het project bicultureel onderwijs naar voor worden geschoven.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij te horen dat het bicultureel onderwijs in Brussel zal worden gegarandeerd tot de decreetsaanpassing is gebeurd waardoor er continuïteit komt in het bicultureel onderwijs. Slaat de datum van 31 augustus 2011 op artikel 23 of op artikel 24 van het decreet? Gaat het enkel over het bicultureel onderwijs of gaat het over alle projecten waarvoor een protocol met de VGC moet worden afgesloten?

Minister Frank Vandenbroucke: Nee, de idee is om het bicultureel onderwijs een aparte decretale basis te geven die niet meer verbonden is aan die specifieke benadering van het lokaal flankerend onderwijsbeleid in Brussel.

De heer Paul Delva: Voor de andere elementen van artikel 24 zal dus toch nog een protocol met de VGC worden afgesloten?

Minister Frank Vandenbroucke: Ja, absoluut.

De heer Paul Delva: En daarvoor wordt de deadline van 1 september 2008 behouden?

Minister Frank Vandenbroucke: Ja, want ik denk dat het eigenlijk niet heel logisch was om het bicultureel onderwijs in het mechanisme van een protocol met Brussel te willen steken. Ik wil dit zomaar niet overlaten aan lokale overheden. Het is een zaak waarop men landelijk een visie moet ontwikkelen. Het is ook niet zo eenvoudig. Ik vind dat wat de vzw Werkgroep Immigratie doet, interessant omdat het onder meer de Spaanse gemeenschap helpt structureren, maar het is niet iets wat men moet overlaten aan lokaal flankerend onderwijsbeleid. Ik ben daarin geëvolueerd, vandaar dat ik het bicultureel onderwijs uit dat decreet wil halen en een andere decretale basis wil geven.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. In oktober stelde u dat de voortzetting van die projecten niet meer automatisch zou gebeuren maar afhankelijk zou zijn van een nieuw af te sluiten protocolakkoord. Is dat protocolakkoord er gekomen of niet? Of moet het nog komen?

Minister Frank Vandenbroucke: Aan het protocolakkoord voor de andere projecten wordt nog gewerkt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de studiekeuze-problematiek

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, over studiekeuze is er in deze commissie al veel gezegd. We hebben het al meermaals gehad over het belang van een goede keuze bij de overgang van het basis- naar het secundair onderwijs, maar ook van het secundair onderwijs naar het hoger onderwijs. Ook bij de bespreking van de begroting hebben we het er even over gehad (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 15/6-H*).

Tijdens de vorige legislatuur 1999-2004 werd het SOHO-project (secundair onderwijs – hoger onderwijs) opgezet, waarbij leerlingen op een actieve manier – en in verschillende scholen ook op een zeer intensieve manier – werden begeleid bij de keuze van hun verdere studieloopbaan. Tijdens de begrotingsbesprekingen vernamen we van de

minister dat dit project werd stopgezet, maar dat de middelen blijvend werden geïnvesteerd om de bredere problematiek van de studiekeuze over de hele studieloopbaan op te nemen. U kon op dat moment niet veel uitleg geven, aangezien het personeelslid dat hiermee werd belast, nog niet lang in dienst was. Een evaluatie van het SOHO-project was op dat ogenblik ook nog niet mogelijk omdat er nog werd gewacht op de resultaten van wetenschappelijk onderzoek.

Is de evaluatie van het SOHO-project intussen uitgevoerd? Zo ja, wat zijn de resultaten? Zo neen, komt er nog een evaluatie en in welke timing voorziet u? Kunt u intussen wat meer uitleg verschaffen over het project inzake de begeleiding van de studiekeuze, de opvolger van het stopgezette SOHO-project?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, u verwijst naar het wetenschappelijk onderzoek dat parallel aan het SOHO-pilootproject werd opgezet om de wetenschappelijke opvolging van het SOHO-pilootproject vorm te geven. De bedoeling van dit project was na te gaan hoe studiekeuzebegeleiding het best wordt gerealiseerd in een samenwerking tussen school en CLB.

In de proefzone, de onderwijszone Mechelen-Keerbergen, werden SOHO-projectcoördinatoren in de scholen aangesteld en extra middelen toegekend. Er werd onder meer gewerkt aan de professionalisering van leerkrachten, integratie van studiekeuze in de vakken, studiekeuzedossiers van leerlingen en interne en externe netwerken.

Het project ging van start op 1 september 2002 en is afgelopen in juni 2007. Het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek dat uit dit onderzoek conclusies zal trekken, wordt uitgevoerd onder leiding van professor Raoul Van Esbroeck van de Vrije Universiteit Brussel en professor Marlies Lacante van de K.U.Leuven.

De administratie liet me weten dat het onderzoek momenteel in een eindfase zit. Wellicht nog voor het zomerreces wordt het definitieve eindrapport aan de stuurgroep en de administratie bezorgd. Ik hoop net voor of uiterlijk meteen na het zomerreces over de resultaten te beschikken en ze bekend te maken.

Zodra ik over de gegevens van het SOHO-project beschik, zullen we bekijken welke conclusies we daaraan kunnen koppelen. Binnen het huidige beleid is het thema studiekeuze – vanaf het basisonderwijs – intussen al aan de orde en wordt het in een ruimer perspectief geplaatst. De competentieagenda die de Vlaamse overheid samen met de sociale partners een

jaar geleden heeft goedgekeurd, bevat tien actiepakketten die letterlijk iedereen mobiliseren om talenten te ontdekken, te ontwikkelen en in te zetten. In de competentieagenda wordt het werken aan een betere studie- en beroepskeuze als een prioriteit naar voren geschoven. Drie actielijnen stippelen daarvoor de nodige acties uit.

De eerste actielijn is het ontdekken en ontwikkelen van talenten op verschillende leeftijden. Een correcte studiekeuze veronderstelt immers het leren kennen van de eigen talenten van de leerlingen op jonge leeftijd, namelijk op de leeftijd van tien tot veertien jaar. Dit zal gebeuren via een aantal sensibiliseringsacties. Zo vindt in Haasrode op 15 en 16 mei 2008 een beroepeninfoeurs plaats voor de genoemde leeftijdsgroep, een initiatief van Resoc-Leuven. Op het VIA-atelier Talent – VIA staat voor Vlaanderen in Actie – van 16 mei 2008 dat op dezelfde plek plaatsvindt, stelt de taskforce VDAB-CLB voor hoever ze staat met de werkzaamheden rond de ‘geïnformeerde’ studie- en beroepskeuze.

Tegen eind 2008 bereidt de administratie ook een beschrijving van de bestaande studierichtingen 2de en 3de graad secundair onderwijs voor vanuit talenten, competenties en interessegebieden. En dat verwijst deels al naar de tweede actielijn.

De tweede actielijn is het verhogen van de kennis van het onderwijsaanbod in het secundair en hoger onderwijs en van de mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Daartoe gaan de specialisten inzake studie- en beroepskeuzebegeleiding meer met elkaar samenwerken. De CLB's en de VDAB werken nu samen in een taskforce. Die wil studiekeuzebegeleiding en loopbaanbegeleiding op één continuüm plaatsen. Er wordt gezamenlijk deskundigheid opgebouwd rond arbeidsmarkt- en studiekeuze-issues.

Op 6 maart 2008 werd door VDAB een studiedag voor CLB-medewerkers opgezet, die succesvol was. De bedoeling is dat binnenkort CLB-medewerkers en scholen samen initiatieven nemen tot acties rond leren kiezen opdat iedere ouder en iedere leerling ervaart dat dit een bijzonder belangrijk thema is.

De instrumenten die vandaag worden gebruikt bij die begeleiding van studiekeuze en loopbanen zullen worden samengelegd. Uit de inventarisatie van het bestaande materiaal door de taskforce kunnen ongetwijfeld ‘best practices’ worden gedistilleerd, of men kan samen zijn expertise gebruiken om nog betere instrumenten te maken om mensen te begeleiden bij hun studiekeuze en op de arbeidsmarkt.

En dan zijn er de studie-informatiedagen of SID-ins die het departement Onderwijs al vele jaren organiseert in elke provincie. De SID-ins waren tot vorig schooljaar beperkt tot het studieaanbod na het secundair onderwijs. Dit jaar werd de SID-in van Oost-Vlaanderen uitgebreid

met een luik ‘beroepeninformatie’, voor leerlingen die na het secundair aan de slag willen gaan op de arbeidsmarkt. De bedoeling is om dit vanaf 2009 te veralgemenen.

Het Agentschap voor Onderwijscommunicatie geeft ieder jaar ook de brochure uit ‘Wat na het secundair onderwijs?’, met een overzicht van de studiemogelijkheden en onderwijsinstellingen, info over de CLB's, de SID-ins en tips voor een doordachte studiekeuze.

De derde actielijn ten slotte, is het realiseren van het dossier ‘Mijn loopbaan’ doorheen onderwijs en arbeidsmarkt. Men wil een gezamenlijk portfolio inzetten in studie- en beroepskeuzeprocessen. Daartoe heeft de VDAB in samenwerking met de dienst Beroepsopleiding van het departement Onderwijs en Vorming het ontwikkelingsportfolio ‘My Digital Me’ ontwikkeld. Dat past in het VDAB-project ‘Mijn Loopbaan’: een digitaal loopbaanvolgsysteem dat mensen de kans geeft al hun competenties in kaart te brengen om een studieloopbaan of een beroepsloopbaan uit te bouwen. Momenteel is dat portfolio vooral bruikbaar voor beroepsopleidingen.

Intussen zijn er ook een aantal scholen die als proeftuin innovatieve pistes uitwerken rond studie- en beroepskeuzebegeleiding, waarbij ze de drie vermelde actielijnen meenemen. Ik bezorg een overzicht van de nieuwe proeftuinen die rond de overgang van basis naar secundair onderwijs actief zijn.

U kunt dus vaststellen dat er ook buiten het SOHO-project al heel veel aan de gang is rond het thema studiekeuze. Uiteraard zullen we de resultaten van het SOHO-onderzoek, zodra ze klaar zijn, met veel aandacht bekijken en daaruit ook de nodige conclusies trekken. U hoort daar zeker nog van.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vermoed dat we, voor of na het zomerreces, het nog wel eens over dit onderwerp zullen hebben als we die resultaten zullen kennen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
